

LAIKAS

Nr.
279
XIII M.

PERIODICO QUINCENAL LITUANO — 22 DE JUNIO DE 1961

Didieji Nesusikalbėjo

Kaip buvo, taip ir liko: Nei karas, nei taika. Jokio nusistatymo suartėjimo, jokių nuolaidų nė vienoje, nė kitoje pusėje. — Visai priešingos koncepcijos".

(E) Birželio 3 ir 4 dienomis Vienoje įvykęs dviejų viršūnių susitikimas, Amerikos prezidento Kennedy ir Sovietų Sąjungos ministerio pirmininko Chruščiovo — baikėsi be aiškių vaisių.

Tai išryškėjo iš JAV prezidento Kennedy kalbos, pasakytos Amerikoje birželio 6 d. vakare. Kennedy pasakė, kad pasikalbėjimai su Chruščiovu buvo tik tuo naudingi, kad buvo galima išsiaiškinti vienos ir kitos pusės nusistatymus. Prezidentas pabrėžtinai pasakė, kad per visus tuos pasikalbėjimus nei jis, nei Chruščiovas nedarė jokių nuolaidų. Paašikėjo, kad abi pusės turi dvi visai skirtingos koncepcijos. Chruščiovas ir toliau siekia komunistų įsigalėjimo visame pasaulyje. Vakarų ginčas su komunistu užimsias dar visą šią generaciją.

Nemaloniasias dalykas Kennedžiui buvęs diskutuoti su Chruščiovu Berlyno ir Vokietijos klausimus. Tais klausimais turėsią įvykti naujų pasitarimų (nebūtinai viršūnių). Kennedy išsiaiškines Chruščioviui tvirtą vakarietišką nusistatymą Berlyno klausimu ir stengėsi Chruščiova įtikinti kai kuriais klausimais, kuriais Maskva galėtų pasiduoti klaidingam padėties įvertinimui. Ar Kennedy pasikalbėjimuose su Chruščiovu palietė ir Pabaltijo bei kitų pavergtųjų klausimą ir kurioje plotmėje — iš tų pirmųjų pranešimų dar neaišku.

Dar įdomus Kennedžio pasisakymas, kad atominių bandymų sustabdymo ir bendrai nusiginlavimo klausimais esą tik mažai vilties susitarti. O juk prieš susitikimą tai buvo laikomi svarbiausiais pasitarimų dalykais.

Vienintelis klausimas, kuriuo tarp Kennedžio ir Chruščiovo buvo maždaug vieningumas, tai Laoso klausimu. Abipusiai pasisakyta už ginklų paliaubų vykdymą ir Laoso valstybės būsimą suneutralizavimą. Bet tai buvo Maskvos, Vašingtono ir Londono susitarta jau senai, prieš mėnesius, tik kad komunistinė pu-

sė ne legaliai ir toliau vykdė savo agresiją prieš teisėtą Laoso vyriausybę — iki šiandien, nepaisydama jokių susitarimų.

Kaip atsiliepe pasaulis dėl to Vienos susitikimo? Čia tik kelios nuotrupos.

Maskva per savo propagandinius ruperus paskelbė, kad susitikimas esąs "gera pradžia". Ir čia nesigirdėjo kokio nors entuziazmo.

Amerikoje susitikimo vaisius vertinama labai santūriai. Neigiant gerų padarinių (pvz., sėkmingo nuomonių išsiaiškino), pabrėžiama, kad padėtis nė kuo nepasikeitė. Tiek pasiekta, kiek laukta, rašė NYT. Jei Chruščiovas tikėjosi iš naujojo prezidento išgauti tai, ko jis neišgavo iš senojo prezidento, tai jis (Chruščiovas) turėjo apsilvilti, pastebi NYT.

Paryžiaus opinija (išėmus kai kuriuos) kristalizavosi posakiu: Nė karas, nė taika.

Londono kai kurie komentatoriai pabrėžia, nesą jokių duomenų, kad Maskva savo politikos kryptį būtų pakeitusi.

Vašingtonas išdavė naujus pripažinimo dokumentus Lietuvos diplomatiniam atstovui ir konsulams

(E) Žiniomis iš Vašingtono JAV Valstybės Departamentas išdavė Lietuvos Atstovui Vašingtone, J. Kajeckui, naują dokumentą, kuriuo Jungtinės Amerikos Valstybės pareiškia, kad jos nepripažįsta Lietuvos įjungimo į Sovietų Sąjungą, toliau pripažįsta Lietuvos akredituotus pareigūnus JAV-se ir tešia su jais santykiavimą. Kartu liudijime pažymėta, kad J. Kajeckas laikomas šiuo metu Lietuvos Pasiuntinybės Vašingtone galva. Panašius pripažinimo dokumentai išduoti ir Lietuvos konsulariniams atstovams Jungtinėse Amerikos Valstybėse: Lie-

tuvos generaliniam konsului New Yorke, J. Budriui, Lietuvos konsului Čikagoje, dr. P. Daužvardžiui, Lietuvos garbės konsului Los Angeles, dr. J. Bielskiui, Lietuvos karbės konsului Bostone, A. O. Šalnai.

Naujųjų diplomatinė ir konsularinių dokumentų išdavimas turi ryšį su tuo, kad po prezidento Kennedy išrinkimo ir Valstybės Departamente (Užsienio reikalų ministerijoje) pradėjo veikti nauja administracija, kuri atnaujina santykių formavimus su akredituotais diplomatiniais ir konsulariniais atstovais.

"Esame nusistatę VLIKo veiklą plėsti ir stiprinti visais būdais"

(E) Pasikalbėjime su spaudos atstovu VLIKo Prezidiumo pirmininkas dr. A. Trimakas t. k. pareiškė: "Esame nusistatę, nepaisant įvairių kliūčių, VLIKo darbą plėsti ir stiprinti visais galimais būdais, nes padėtis atreija ir yra reikalingas gyviau reikštis, kad palenktume besikomplikuojančią tarptautinę situaciją mums rūpima linkme".

Dr. Trimakas toliau pareiškė savo pasitenkinimą, kad į Lietuvos laisvinimo darbą įsijungia ir jaunosios kartos tautiečiai.

"Tai atneša netik naujų minčių ir energijos, bet ir parodo, kad mūsų jaunoji akademių karta pozityviai jungiasi į laisvinimo darbą, teikdama optimistinių viltų, kad bus užtikrintas Lietuvos laisvės kovos tęstinumas ligi laimėjimo".

Pirmininkas pasisakė už įvairių veiksmų daromų žygių koordinaciją. Taip pat reikė savo pasitenkinimą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizacijos augimu ir stiprėjimu.

VOKIEČIAMS LEISTA STATYTI STAMBESNIUS KARO LAIVUS

(E) Europos Unijos taryba nutarė leisti Fed. Vokietijai statyti karo laivus (kreicerius) iki 6000 tonų. Iki šiol buvo leidžiami tik laivai iki 3000 tonų.

EICHMANO BYLA

Eichmanas prisiekdamas "Visagaliai Dievo vardu" pareiškė, kad buvo tikrai biurokratiškas pareigūnas ir vykdė kitų įsakymus, o ne pagrindinis šešių milijonų žydų išnaikinimo veiksnys. Pabrėžė, kad jis buvo bejėgis sustabdyti neprotiškus Gestapo įsakymus, nes jo užimamos pareigos nebuvo taip įtakingos. Jis buvęs prityręs biurokratas ir jo rankose buvo visas traukinys, vežusių žydus, judėjimas. Laikė šiuo dviejų mėnesių jis stiklo kabinoje sėdėdamas, klausėsi apkaltinimų ir ypač įrodymų, kad buvęs pagrindinis žydų žudymų organizatorius, bet dabar galėdamas atsakyti visų pirmą paneigė tuos teisėjų tvirtinimus. Iš kitos pusės, kalbėdamas apie jo suėmimą ir išvežimą iš Argentinos pareiškė: "Mane pririšo prie lovos ir pareikalavo, kad pasirašyčiau laisvai vykstant į Palestiną teisman. Pasakiau, kad norėčiau būti at-

duotas Argentinos policijai, bet su tuo nesutiko. Tuomet man atrišo rankas ir paliepė pasirašyti. Po to vėl pririšo grandinėmis. Suprantu, kad to negalima vadinti laisvu pareiškimu".

Jo advokatas Servatius pažadėjo įrodyti dokumentais, kad Eichmano užimtoji vieta nebuvo taip svarbi ir atsakinga, kaip žydų teismas nori įrodyti.

SUKILELIAI

Iš Budapešto pranešama, kad 12 katalikų buvo apkaltinta mėginimu nuversti komunistinę valdžią. Didžiausia baudmė, 12 metų kalėjimas, teko kun. Istvan Tabody, bet nepaduota smulkesnių žinių. Cedoea Barley, skaitomas pagrindinis Katalikų Fronto Organizacijos veikėjas nubaustas 8 metams. Jis apkaltintas ruošimu jaunuolių katalikų grupių kurios būtų turėjusios užimti svarbias valdžios vietas. Jau jis buvo 1958 metais nubaustas 20 mėnesių kalėjimu apkaltintas panašias nelegalias veiksmas. Jo draugas Lenárd, nubaustas 7 m. kalėjimu pareiškė, kad jo visa kaltė buvusi Švento Rašto aiškinimas, kas, suprantama, komunistams nepatinka. Bendrai apkaltintųjų amžius svyruoja tarp 25 ir 50 metų.

JAPONU VIZITAS

Japonų pirm. min. Hayato Ikeda atvyko į Vašingtoną pasitarimams. Jį priėmė prez. J. Kennedy, vicep. Johnson, valst. sekr. Dean Rusk ir kiti aukšti pareigūnai. Johnson savo sveikinimo kalboje pareiškė turįs vilties, kad bendradarbiaujant bus galima pasiekti abiem valstybėm didesnio gerbūvio.

KALTINA RUSIJĄ

Atskirais pareiškimais Arabijos Sauditos, Libano, Yemeno ir Jordanijos atstovai apkaltino Sovietų Sąjungą per savo žinių agencijas užpuolant Jungtinę Arabiją.

Belaisvių iškeitimas

La Habana (AFP) — Pirm. min. Fidel Castro tris su puse valandos tarėsi su šiaurės amerikiečių atstovais dėl 1214 belaisvių iškeitimo į 500 traktorių. Atstovų tarpe buvo 3 agronomijos profesoriai ir vienas Detroito automobilių sindikato atstovas. Pasitarimas vyko Žemės Ūkio Reformos Institute.

Paskutiniomis žiniomis iš Detroito remiantis, derybos belaisvių keitimo reikalu nutrūko, nes Castro sumanė pakeisti savo ankstyvąjį 500 traktorių prašymą ir nori 28 milijonus dolerių pinigais arba kreditu. Taip, kad keitimo komisija nutarė duoti laiką iki penktadienio 12 val. Arba priims Castro prašytus traktorius, arba keitimo komitetas išsiskirsto savo tikslo nepasiekęs. Primintina ir tai, kad belaisvių skaičius, atrodo, sumažėjęs, negu Castro iš karto siūlė.

TRĒMIMAI

Iš La habanos pranešama, kad mons. C. Riu Angeles, Camaguey vyskupas, gavo įsakymą laike 48 valandų išvykti iš Kubos kartu beveik su visa tos provincijos dvasiškija. Tiek vyskupas, tiek dvasiškija jau raudasi La Habanos mieste. Tiki masi, kad ištrėmimo laikas bus prailgintas.

KNYGOS SAVAITĖ

Birželio 12 d. prasidėjo Argentinoje knygos savaitės minėjimai per radiją, televiziją, knygynus, bibliotekas ir ypač per spaudos puslapius. Baigiant šią savaitę, Arg. Automobilio Klubo patalpose įvyko baigiamasis minėjimas, o Arg. Knygos Centras vietos bibliotekoms padovanojo apie 5000 tomų įvairiausių knygų.

VELIAVOS ŠVENTĖ

Iškilmingai paminėta birželio 20 Vėliavos Diena - Argentinoje. Pagrindinis minėjimas vyko Rosario mieste, dalyvaujant pačiam respublikos prezidentui. Iškilnės baigtos didžiule karo pajėgų eiseną. Savo kalboje prez. A. Frondizi pareiškė: "Argentinos vėliava teplevėsuoja, rodydama pasauliui, kad šiame Amerikos kontinente krašte yra tauta, kuri atstovauja visos žmonijos viltį".

SAN MARTIN TEATRAS

Sudegus Cervantes teatrui, tik užbaigtas San Martin Teatras nuo 5 liepos užleidžia savo didžiųjų moderniškiausių salę su degusio teatro reikalams. Cervantes teatro atstatymui jau pa-

skirta suma pinigų ir nedelsiant bus pradėti atstatymo darbai.

NAUJA RINKA

Šiomis dienomis išvyko į Japoniją Argentinos ekspertai C. Rivero Haedo ir L. Guzman, kurie tarsis su japonais mėsos eksportavimo reikalais. Vėliau vyks į Japoniją mėsos produktų gamybos atstovai, kurie sutarkys komercialinę sutarties dalį, kuri numatoma pasirašyti netolimoje ateityje.

TELEVIZIJA SPALVOMIS

Argentina gali tapti trečia pasaulyje valstybė, kuri turėtų pastovias spalvuotas televizijos programas netolimoje ateityje, bendradarbiaujant vienai japonų televizijos firmai. Nippon Television Company (NTV) atstovas pareiškė, kad bus pasirašytas kontraktas tarp minėtos firmos ir Argentinos televizijos kanalų, kai prez. A. Frondizi š. m. gruodžio 11 d. lankysis Japonijoje.

Paskirtas Pirmas Avellanedos Vyskupas

Pgal Šv. Sosto patvarkymą, Avellanedai tapus nauja vyskupija, jos pirmuoju vyskupu yra paskirtas iki šiol buvęs San Luis vyskupas Emilio Antonio di Pasquo. Jo iškilmingas įžengimas į savo vyskupiją įvyks š. m. rugpiučio 15 d. Asuncion bažnyčioje Avellanedoje. Iškilmingame priėmime dalyvaus visų tautybių grupės, esančios Avellanedoje, tarp kurių ir lietuviai su tautiniais drabužiais ir vėliavom.

Chupuotoje LIETUVOJE

DAIŅŲ ŠVENTĖ

(E) Kauno Ad. Mickevičiaus vardo slėnyje įvyko moksleivių meno saviveiklos šventė, kurioje dalyvavo apie 7500 aktyvių saviveiklininkų su chorais ir kitais pasirodymais. — Vilniuje įvyko Vilniaus dainų šventė. Dainų šventėje dalyvavo apie 10.000 saviveiklininkų.

NAUJAS MOTORAS

(E) Vilniaus radijo pranešimu, Konstruktorių biuro prie Vilniaus elektrinio suvirinimo įrengimų gamyklos darbuotojai Karosas, Diržys ir kiti sugalvojo naują lengvą 300 kg svorio motoro agregatą, kuris galėtų dirbti žemės ūkio laukuose, kur nėra elektros. Motoras varomas benzinu. Šitą agregatą bus galima naudoti ir patalpų apšvietimui.

LIETUVIŠKI ŽAISLAI

(E) Vilniaus žaislų fabrikas kas mėnuo pagamina apie 4000 lietuviškų lėlių ir 12.000 kitų įvairių žaislų. Daugumas gaminių išvežama į "broliškas respublikas", pvz., į Kazachstaną, o kita dalis eksportuojama į įvairius kraštus. Būsimoje sovietų parodoje Londone taip pat busia lietuviškų žaislų. Lietuviški žaislai buvo rodomi ir Briuselio, Poznanės, Leipzigo parodose. Briuselyje parodos

metu buvo pardavimui paskirta 500 lėlių lietuviškais tautiniais rūbais. Ir kitur lėlės lietuvišku apdaru turėjusios didelį pasisekimą.

ŽVEJAI BALTIOJE

(E) Vilniaus radijo pranešimu, dabar prie Kanados krantų, Šiaurės jūroje ir Baltijoje žvejoja apie 100 Lietuvos žvejų laivų. Jūreiviams, žvejojantiems Atlante, dabar ruošiami trumpalaikiai papildomi seminarai. Galimas daiktas, jie apmokomi ir tokių dalykų, kurie su žvejyba nieko bendro neturi.

Varšuvos Kongresas

(E) Varšuvoje įvyko tarptautinis kongresas kovai su vėžio liga. Iš Lietuvos, greta kitų, į kongresą buvo nuvykęs Vilniaus onkologijos mokslinio tyrimo instituto direktorius Telyčėnas. Jis kongreso dalyviams nušvietė Lietuvos mokslininkų tyrinėjimo darbus toje srityje. Tarp kitko, Lietuvos mokslininkai yra išradę naujus vaistus nuo vėžio. Iš eilės preparatų atrinkti du, Nr. 3 ir Nr. 4, kurie eksperimentuojant davė neblogus rezultatus ir dabartiniu metu ištiriami klinikinėse sąlygose. Rezultatai ir čia esą gaunami teigiami. Greta to daromi eksperimentai ir gydant gyvulių vėžį.

PASIKEITIMAI

(E) Aukščiausios tarybos prezidiumo įsaku Jonas Laurinaitis atleistas iš Ministerijos tarybos pirmininko pavaduotojo pareigų. Jis pereina į kitą darbą. Kitu įsaku nauju Ministerijų tarybos p-ko pavaduotoju paskirtas Rimgaudas Songaila.

Baldų Fabrikas

(E) Kauno baldų kombinato dirbiniai — riešuto medžio plokštės — dideliais kiekiais pastarosiomis dienomis išsiųsti į Maskvą, Kremliaus įvairioms salėms papuošti. Kai kurie Kauno fabriko dirbiniai buvo nusiųsti jau anksčiau. Antroje mėnesio pusėje į Maskvą bus išsiųsta ir likusi tų dirbinių dalis. Be to, plokštėms montuoti į Maskvą išvyksta ir kauniečių specialis tų grupė.

"SAVANORIAI"

(E) Į plėšininės žemės birželio 2 d. iš Vilniaus išvyko grupė darbininkų, kurie Vilniaus radijo pranešimu "papildys plėšinių išsavinimo praretėjusias gretas". Išvykstančiųjų išlydėti susirinko šimtai artimųjų.

• Lietuvos Pasiuntinybės pareigūnas K. Čibiras per Radio Sarandi skaitė eilę paskaitą apie naują tikėjimo persekiojimo bangą tėvynėje. Urugvajaus lietuvių tarpe kyla maldos sąjūdis už persekiojamus brolius ir seseris. Birželio mėnesio gedulo dienas norima paminėti ypatingu būdu.

LIETUVIAI SVETUR

LANDSBERGIO VEIKALAS

(E) Liet. rašytojo A. Landsbergio drama anglų kalba "Five Posts in the Market Place" New Yorke pastatyta 16 kartų. Tai yra daug, jei skaityti, kad tai iki šiol amerikiečių visuomenei nežinomas autorius — ir nežinomas veikalas. Rimti amerikiečių laikraščiai pastebi, kad autorius dar galys susilaukti didelės teatralinės karjeros.

VEIKLOS SUKAKTIS

(E) Draugo redaktoriui Leonardui Šimūčiui ryšium su jo visuomeninės veiklos 50 metų sukaktim plaukė sveikinimai iš visų pasaulio kraštų. Gegužės 23 d. Čikagoje jo garbei įvyko iškilmingas subuvimas, kuriame iškelti sukaktuvininko dideli nuopelnai lietuvių spaudoje ir visuomenėje bei kovoje už Lietuvos laisvę. Visi linki sukaktuvininkui dar daug metų sėkmingos veiklos ir ypač susilaukti Lietuvos laisvės dienos.

Pasirodė Šokėjai

(E) Įvairių tautų liaudies šokių festivalis įvyko Vašingtone, "Constitution Hall" patalpose, gegužės 20 d. Lietuvius atstovavo Bostono lietuvių tautinių šokių sambūrys, vadovaujant O.

Edvardas Šulaitis

AMERIKIEČIŲ KASDIENINIAME GYVENIME

Neseniai Amerikos prezidentas Kennedy padarė pranešimą, kuriame nusiskundžiama dėl šio krašto spaudos, kuri dažnai padaro "meškos patarnavimą" Amerikos interesams.

Prezidentas, kalbėdamas laikraštininkams New Yorke, jiems priminė sovietinę spaudą, sakydamas: "Savo pasirengimus jie nuslepia, o ne garsina. Savo nepasisekimus jie užslepia, o ne išreklamuoja. Savo nesutarimus nutyli, o ne išbūnbija... Joks gandas ten neskelbiamas; jokia paslaptis netempiama viešumon. Jie veda šaltąjį karą, trumpai tariant karo meto drausmingumu..."

Taip tai taip, bet ne vien tik spauda Amerikoje daro "meškos patarnavimą" savo kraštui. Dar gal būt didesnę žalą daro visokie valstybės pareigūnai, kurie mezga kontaktus su sovietais, juos užtaria ir vieni su kitais nesutaria. Tas kaip tik ir priveda spaudą prie viešų diskusijų. Kažin ar nuo spaudos reikėtų pradėti tvarkyti Amerikos juodąsias puses?

"Chicago American" dienraštis įdėjo vedamąjį (gegužės mėn. 3 d.), kurį pavadino "Idiotizmas Canaverale" (rakėtų bandymo vietovėje). Čia pasiūlyta Amerikos spaudos ir televizijos "atsakingumą praradusiais žmonėmis", kurie pasitaravo komunistų propagandai dar prieš pirmąjį Amerikos erdvės kelionės bandymą.

Gegužės mėn. 1., besiruošiant paleisti raketą su žmogumi, spaudos ir televizijos atstovams buvo suruoštas vaidinamas "Canaverale karnavalas". Čia buvo taip vaidinamas surežisuotas, jog pirmasis Amerikos astronautas parodytas bailiu. Ten astro-

Ivaškienei, Lietuviai gerai pasirodė. Šio sambūrio muzikos programai vadovauja Julius Gaidelis.

BALTŲ ŽURNALAS

(E) New Yorke leidžiamas žurnalas "The Baltic Review" 22-me numeryje, kurį redagavo dr. A. Trimakas, pradžioje patiekia LLK p-ko V. Sidzikausko ir prancūzų karinio publicisto Jean Bernard įdomius straipsnius apie naująjį sovietinį kolonijalizmą Pabaltijo valstybėse ir kitur. Toliau seka: straipsnis apie Latvijos žemės ūkio bendrą padėtį (V. Smits) ir to paties autoriaus kai kurios pastabos apie septynmečio plano vykdymą, apie reikalingumą atstatyti žmogaus teises pavergtose tautosose (V. Vaitiekunas), apie komunizmo mėginimą Estijoje padaryti perversmą (St. H. Johnson). Gale duodama nemažai bibliografinių žinių.

• Antras ELTOS ispanų kalba numeris, leidžiamas Argentinoje, aprašo Lietuvos tragedijos sukaktį, lietuvių pasipriešinimą prieš vokiečius ir pavyzdžiais nušviečia lietuvių kalbos skirtumus su rusų kalba. Gale deda užsienio spaudos atsiliėpimus Pabaltijo valstybių reikalui.

Kazys Jurgaitis

PABĖGIMAS IŠ TAMSOS

Brinkmano žmonai, baigusiai vidurinę mokyklą, pagal Brinkmano pasakojimą Vokietijoje pasiūlė tarnaitės vietą! O Lietuvoje prieš mokslo metų galą skamba šūkis: "Abituriente, tavęs laukia kolūkio laukai!"... Jeigu sumanytum darbuotis sparnuočiu ar raguočiu fermoje, tai dar turėsi išklausti ir ciklą paskaitų tuo klausimu ar net trijų mėnesių kursų. Kiti argumentai, dėl kurių Brinkmanas "bėgo" atgal, nors ir nerašyti, bet galima patiemis suprasti.

Žinoma, ne visi spausdinami laišškai yra prasimanyti, arba iš anksto užsakyti. Yra ir tikrai tokių, kurie nusivylė čia atvykę. Pažįstu bent trejetą tokių asmenų, kurie tikėjosi dar geriau, negu rado iš tikrųjų Vakaruose. Darbavosi vienas pilietis Klaipėdos krašte viename rajone sandėlio vedėju. Kaip atitinkantis šias pareigas ženklas — kieme išdidžiai pūpsojo "Moskvičius". Dėl išaugusio "autoriteto" taip dabar Lietuvoje vadinami išsišokę pilvukai, kostiumą siūdavosi pas siuvėją Ir stauga sunūdo, sužinojęs turįs teisę išvažiuoti, pabandyti laimę. Gabumų gi turįs! O gal čia dar geriau seksis? Ir galite įsivaizduoti kaip ištyso veidas mano kaimynui, kai vokiečiai nepatikėjo "lagerleiterio" gabumais, tuo labiau, kad jis beveik visai nemoka vokiečių kalbos. Aprošyti, žinoma, nepajėgsiu, bet įsivaizduoti galima ir tai, kas darėsi jo širdyje, kai jis pirmą dieną parėjo iš darbo nusidaužęs krumplius, bekraudamas į sunkvežimį kažkokius įrengi-

mus. Per mėnesį laiko neliko "autoriteto", bet už tai sukietėjo delnai. Neteko girdėti, ar jis mėgino imtis žygių grįžti atgal, ar ne, bet jo straipsnis "Tiesoje" galėjo pasirodyti. Kitas, sakyčiau, nevykęs tautietis, matyti jau anksčiau mėgdavęs besaikį stiklę, "nusilinksmino" ir čia. Kaip visada tokias atvejais, kalti visi, tik ne jis. Perėjo bent keliolika darboviečių, iššvaistė iš valdžios gautas pašalpas ir nutarė, kaip Lietuvoje kur kas geriau gyventi. Kaž kas jam anksčiau buvo parašęs į Lietuvą, kad norėtų grįžti. Gavo laišką su reikalavimu smulkiai aprašyti, dėl ko nori grįžti. Čia jis kreipėsi į mane, nes pats berašė. Aišku savaimė, kad tie jo atsakymai būtų sudėti į ilgiausią verksmingą "laišką iš Vakarų Vokietijos" ir patalpinti spaudoje. Prisipažinsiu, parašiau trumpai ir bešališkai, tačiau manau, šituo atveju "Tiesa" argumentais nepasinaudojo.

Kaip sutinkami ir įkurdinami Vakaruose atvykę iš Sovietų S-gos piliečiai — čia turbūt visiems žinoma ir aišku. Apie tai nėra ko rašyti. Kiekvienam greitai parūpinama darbo, nors geresnio buto kartais reikia ir ilgiau palaukti. Galima dar pridurti, kad tai daroma ne propagandos tikslu. Čia darbo užmokestis geras, bedarbiams mokamos pašalpos. Religinės organizacijos naujai atvykusius taip pat šelpia.

O kaip įsikuria grįžę į Lietuvą iš Argentinos, Urugvajaus ar Brazilijos? Nors jokių organizacijų, kurios rūpintųsi darbu ar

pašalpa nedarbo atveju nėra, bet, reikia pripažinti propagandos sumetimais, valdžia naujai atvykusių nekiša į kolchozus. Dedamos visos pastangos juos įkurdinti mieste. Partijos komitetai Kaune ar Vilniuje įsako kurio nors fabriko direktoriui priimti į darbą, šiaip, taip surandami valdiškame name vieną kambarį su bendra virtuve ir tik po to jau palieka savarankiškai kurtis. Gal kai kam atrodytų, kad vieną kambarį ir darbą surasti, tai dar mažai? Oi, daug! Gauti butą valdiškame name, pereitais metais buvo galima tik juodu keliu už 5.000 rublių. Ir pasakysiu, kad miesčionys "amerikonams" pavydi už tai pigų gyvenamo ploto išgavimą. Bet tas pavydas pereina į užuojautą po to, kai "amerikonai" gauna pirmą algą ir su ašarom akyse mintimis suskaičiuoja išlaidas, palygindami jas su saujoj suspaustu uždarbiu. Girdėjau, turbūt, anekdotą, bet įdomų. Fabrike "amerikonas", paklaustas vardo, atrėžė: "Durnius"! — "Kaip tai Durnius"? — "Ogi paprastai: krikštytas esu Jonu, paskui rusai Ivanu vadino; nuvažiavau į Ameriką — Džonu, o kai vėl grįžau į Lietuvą, tai su kuo besikalbu, visi sako — "durnius". Išvažiavę iš Klaipėdos krašto šimtais, iš "tamsos" tegrįžta vienas kitas, o sugrįžę "amerikonai", kiek teko kalbėtis, pėssti bėgtų atgal į "tamsą". Deja, sovietiniuose įstatymuose tai nenumatyta.

(Pabaiga)

Leonas Muškėtas pianistas padeda įsigyti naujus pianus ir taiso senus. Lietuviams nuolaida. Kreiptis šiuo adresu: Pasaje Monaco 4429, T. E. 50-5948.

nauto rolę atliekąs žmogus, lipdamas į "Mercury" raketą, atrodė neteko nervų, ir jis prievarta turėjo būti ištumtas.

Laikraštis todėl rašo, jog šio karnavalo filmai, jeigu pateks į komunistų rankas, pasitarnaus jų propagandai. Nes juos bus galima parodyti pasauliui ir sakyti, kokie bailiai bei kvailiai yra amerikiečiai.

* * *

Kalbant apie visokius nesusi-pratimus, norisi paminėti neseniai iškilusį faktą, kuris sako, jog amerikiečių rakety centruose dirba nemažai nepatikimų asmenų. Štai, Amerikos erdvių agentūros civilinės tarnybos vadovybė perdavė FBI agentams, kad šie ištikrintų Amerikos raketų centre Hunsveilleje, Ala. dirbančių mokslininkų ar technikų patikimumą.

Trys iš jų, pajutę karštį, patys jau pasitraukė. Viso šiame centre dirba 4.300 armijos civilinių tarnautojų iš kurių dauguma gali prieti prie paslapčių. Patikrinus tik 600 tarnautojų buvo rasta 11 nepatikimų ar įtartinų.

Šiame centre vienu iš svarbiausių ir paslaptinusių dalykų yra "Saturno" raketos projektas. Ši raketa žada būti du kartus galingesnė už galingiausių sovietų raketą. Bet, gal nereikės nustepti, jeigu dar nebaisus ją statyti, sovietai turės visus raketos planus.

Čia "DOMICELA" Sav. A. LEVANAVIČIUS ĮVAIRIU RŪŠIU MEGZTINAI, ŠALIKAI, KAMPERIS Sūko ir drobės išdirbiniai — PRIEINAMOS KAINOS — CANADA 2025 Lanús O

SEKMADIENIO RIMČIAI

+++++

KANTRYBĖS DORYBĖ

Su kantrybe Kolumbas atrado Ameriką. Jei Kolumbas būtų netekęs kantrybės ilgoje kelionėje, jo visas užsimojimas būtų sudužęs į šukes.

Kopernikas visą savo gyvenimą praleido beskaitydamas ir bestudijuodamas gamtos dėsnius ir tik mirties patalę padarė atradimą, kad žemė sukasi apie saulę, o ne priešingai, kaip iki to laiko buvo manoma.

Kantrybė yra toji didžioji jėga, kuri niekada negęsta. Ji lyg tolimųjų žvaigždžių šviesa spinksi žmogaus gyvenimo kelyje, duodama jėgos ištesėti iki galo. Yra žmonių, kurie turi daug energijos: jie griebiasi vieno ir kito darbo, bet greitai pavargę meta į šalį, nes neturi kantrybės ištesėti ir užbaigti.

Kantrybė nėra prigimta savybė. Jos reikia kiekvienam išmokyti, kaip išmokstama svetimai kalba, istorija, geografija, muzika. Tačiau kantrybei išmokyti nereikia imti specialių pamokų, ją galima išgyti kartu su kitais dalykais kasdieni-

niame gyvenime. Tačiau kantrybė yra daug svarbesnė ir naudingesnė savybė, negu bet koks mokslas. Žmogus gali nemokėti geografijos, istorijos ar muzikos ir gali būti laimingas. Tačiau žmogus nebus laimingas, nei kitiems naudingas, jei jis nebus išmokęs kantrybės.

Kantrybės išmokstama pradant nuo kasdieninių smulkių dalykų. Pasakysiu jums tik vieną pavyzdį. Štai žmogus rytą atsikėlęs aunas batus ir jam susipainioja užvarščiai. Jis supykęs ima juos taisyti, bet nieko nepadaeda, tuomet jis paėmęs peilį čiakšt ir nupiauna. Tai yra pamoka kad toks žmogus gyvenime, atsidūręs sunkumuose nemokės ramiai ir kantriai išeiti iš jų, jis praras lygsvarą. Taigi ir batus užrišant galima išmokyti kantrybės.

Patariu pabandyti visai ramiai apsiauti batus ir visai ramiai susisegti drabužių sagas sau kokią melodiją niūniuojant ir pamatysi kaip grįž ramybė, o su ja ir kantrybė. Tokių pana-

šių pavyzdžių būtų galima prisikaityti visą litaniją. Pavyzdžiui, jei šeiminiškė į sriubą neįdėjo užtenkamai druskos ar nedakėpė mėsos, tai kils noras pareikšti savo nepasitenkinimą. Bandyk susivaldyti ir ramiai paprašyti druskos.

Jei nesiseka padaryti koks darbas, tai nbandyk per jėgą padaryti, nes tikriausiai pagadinsi, ką nors nulausi. Geriau truputį atsikvėpk ir ramiai iš naujo pradėk. Juk ir meškeriojimas nenusimena, jei pirmą ar antrą kartą nepavyko jam pagauti žuvelę: jis ir toliau kantriai laukia, kol pagaliau pavyksta ištraukti žuvį.

Paprastai gyvenime ne tie žmonės daug padaro, kurie turi didelių planų ir daug energijos, bet tie, kurie pastoviai ir kantriai eina prie savo darbų įvykdymo, nežiūrint nepasisekimų ir sunkumų. Dievas prileidžia sunkumus, kad juose išmoktume kantrybės, o per kantrybę atsiektume savo užsibrėžtą tikslą.

Pavyzdžiui mums gali būti toji maža bitelė, kuri pamažu ir kantriai iš visokių lauko žolelių ir vaisių išrenka tai, kas atrodo naudingesnio ir padaro gardų medų. Ir mūsų visi darbai, kurie yra atliekami su kantrybe neš su laiku saldžius vaisius.

Kun. Augustinas MIC

TĖVAS PIRE, PABĖGĖLIŲ APAŠTALAS

Tarp visų geros valios žmonių, kurie gavo Nobelio taikos premiją, gal nė vienas neišvystė taip žmonišką ir krikščionišką mintį, kaip tėvas Pire, karo pabėgėliams remti judėjimo steigėjas. Tai pirmas katalikų dvasiškis, gavęs Nobelio taikos premiją.

Kai 1914 metais vokiečiai įsiveržė į Belgiją, Pire turėjo vos 6 metukus, bet karo veiksmai paliko jo atmintyje neišdildomą įspūdį. Kartu turėjo pakelti visus pabėgėlių vargus, nes reikėjo apšviesti gimtąjį miestelį ir keletą metų išgyventi Prancūzijoje, laukiant karo pabaigos.

Turėdamas 18 metų pajuto pašaukimą į dvasišką luomą, bet turėjo nemaža sunkumų. Du kart mėgino ir du kart nepasisekė. Tik trečiu kart pasisekė įstoti į Notre Dame de Sarte dominikonų vienuolyną. Po to, kurį laiką mokėsi Romoje, o doktoratą iš teologijos ir sociologijos padarė Luvaine. Galop grįžo į Huy miestą, kur dėstė savo specialybės paskaitas.

Tuo metu, 1936 m., Europos danguje vėl niukėsi tamsūs naujo karo debesys. Prasidėjo antrasis pasaulinis karas. Belgija vėl tapo okupuota. Vėl Belgijos ir Prancūzijos keliai prisipildė pabėgėliais. Apie 1941 metų pradžią visa Europa, nuo Norvegijos iki Sicilijos, buvo Ašies valdžioje.

Šalia tėvo Pire eilinių darbų atsirado naujos, socialinio pobūdžio problemos: reikėjo rūpintis karo aukomis, ypač našlaičiais. Kartu buvo belgų rezistencijos kapelionu, tuo išitraukdamas į nepaprastai pavojingą darbą. Karo pabaigoje gavo karo kryžiaus ordiną ir maršalo Montgomery specialų pasveikinimą.

Tačiau, nors ir karo veiksmai buvo praėję, bet jo aukų skurdas ne kiek nesumažėjo. Tiek tautinės, tiek tarptautinės organizacijos dirbo pabėgėlių šelpime, bet norint dešimčiai milijonų

pabėgėlių masei duoti žmonišką salygą, visko trūko.

Tėvas Pire aplankė visas Vakarų Vokietijoje ir Austrijoje esančias pabėgėlių stovyklas. Iš arti pamatė ir dar giliau išgyveno tremtinių fizinį skurdą. Grįžęs į vienuolyną išsiprašo iš savo viršininko tėvo Delville specialų leidimą vykdyti pabėgėlių globos darbą. Tuo nutaria kreiptis į visų žmonių sąžines, prašydamas visokeriopos paramos. Suranda apie dvidešimt tūkstančių europiečių, kurie ima remti laisvais, dovanoms ir pinigais savo beturčius "posūnius". Sekantis tėvo Pire žingsnis "Mažosios Europos kaimelių" kūrimas. Kova nelengva, nes valdžia nenori sukurti steigti užmiestyje naujus kvartalus. Po karo ir taip nedaug teklius visur viešpatauja, pinigų visur trūksta. Tačiau tėvas Pire atkaklus ir nepasiduoda sunkumams. Šimtai belgų padeda surasti pabėgėliams darbo įvairiose įmonėse ir fabrikuose. Valdžios atstovai galop dovanuoja žemę užmiestyje. Tėvas Pire su pabėgėliais padaro likusią darbo dalį.

Šiuo metu Aachen priemiestyje galima matyti trijų kambarių kuklius šeimoms skirtus namelius, kur pabėgėliai turi tinkamą pastogę. Nors dar lieka Austrijoje, tiek Vokietijoje šimtai tūkstančių pabėgėlių, gyvenančių stovyklose, tėvo Pire širdyje dar tebežiba vilties kibirkštėlė. Jis tikisi ir jiems kuo nors palengvinti karčią pabėgėlio dalį.

Tėvo Pire kvartalai neturi jokio religinio nė rasinio skirtumo. Vienas jų pavadintas protestanto Alberto Schweitzer, o kitas žydaitės Onos Frank vardais. Dėlto buvo girdėta kritiky, net iš katalikų pusės. Tėvas Pire atsakė Fridtjofo Nanseno, 1922 m. Nobelio taikos premijoto žodžiais: "Jei žmonės susirenka humanitariniam darbui, tai juos skiriančių antspalvių galima nematyti".

IŠ KATALIKŲ PASAULIO

KUBOJE

Puerto Rico (AICA) — "Kommunizmas žengia pirmyn, kai krikščionys laikosi pasyviai", — pareiškė Ponce vysk. mons. J. Mc. Manus. "Prieš du metus visi buvo įsitikinę, kad komunizmas neužvaldys Kubos, nes jos gyventojai yra katalikai. O šiandien vienas kito klausiamas, kaip tai galėjo atsitikti? Daugelis tai priskiria komunistų veiklumui ir jų gerai organizacijai. Tiesa, kad komunistai dirba be perstojo, kad turi gerą organizaciją, bet iš kitos pusės tiesa, kad jie pasinaudoja katalikų pasyvumu ir bendrai krikščionių menka organizacija. Daugelis katalikų ir daugelis krikščionių dar ir šiandien mano, kad vienas daiktas yra tikyba, o kitas valdžia ir politika ir kad jų nereikia maišyti, kad valdžia gali apsieiti be Dievo ir be moralės. Taip, kad neteisinginiai mes patys leidžiame klestėti bei dievybei ir nemoraliskumui".

Asunción Universitetas

Asuncion (A) — Paragvajaus valdžia leido katalikų vyskupų steigtam Katalikų Universitetui teikti titulus ir diplomus, nors jie turės būti Švietimo Ministerijos patvirtinami. Valdžios dėkretu nustatoma kad, "Nuestra Senora de Asuncion" Universitetas turės mažiausia tiek pat mokslo šakų, kiek ir Valstybinis Universitetas, kad valdžia sulys abiejų universitetų mokslo programas, kad, Švietimo Ministerija ves įteiktų titulų sąrašą ir tikrins mokslo planus, kokybę, profesorių titulus, laipsnių sistemą ir auklėjimo normų vykdymą.

IŠ LAOS

Taip tarptautinėje politikoje išgarsėjusiame Laos krašte, iš pustrčio milijono gyventojų, katalikų yra tik 24.000. Pirmieji misijonieriai ten nuvyko septyniolika amžiaus pradžioje, bet sunkios sąlygos gerų vaisių nedavė.

NEHRU LINKSTA Į KRIKŠČIONYBĘ

Indijos min. pirm. Nehru, kalbėdamas su Bombėjaus savaitinio laikraščio redaktorium pareiškė, kad ėmęs linkti į religinio tikėjimo pusę: "Dorinių ir lvasinių sprendimų pabrėžimas nėra nesąmoningas: jis yra norėtas. Aš tikiu, kad žmogaus mintis alksta kažko gilesnio doro ir dvasios pažangoje, kitaip visa medžiaginė pažanga būtų bevertė".

SVENTO KRYŽIAUS LIGONINĖ

Š. m. balanzio 9 d. buvo iškilmingai pašventintas naujosios šv. Kryžiaus ligoninės kertinis akmuo. Ligoninę stato Seserys Kazimerietės.

Dešimtoji Lietuvių Katalikų Bažnyčia

Patersone kovo 26 d. iškilmingai buvo prakasta žemė naujai šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčiai. Iškilnėse pamokslą pasakė prel. Jonas Balkūnas, pažymėdamas, kad per šį dešimtmetį Jungtinėse Amerikos Valstybėse statoma jau dešimta lietuvių katalikų bažnyčia.

MAŽEJA PAŠAUKIMAI

Roma (A) — Norint, kad kas 1000 katalikų turėtų bent vieną kunigą, reiktų kasmet išventinti nemažiau, kaip 10.000 naujų dvasiškių, — pareiškė kard. J. Pizzardo Šventosios Kongregacijos Seminarijų ir Universitetų prefektas savo kalboje apie pašaukimus seminarijų rektorijų suvažiavime. O, sulig statistika, 1959 metais buvo išventinta vos 5.475 nauji kunigai. Kard. J. Pizzardo pabrėžė, kad iš vienos pusės mažėja išventintųjų skaičius, iš kitos gi didėja mirtingumas. 1955 metais išventinta 6.193, mirė 3323 kunigai, o 1959 m. pašventintųjų skaičius nukrito iki 5.475, o mirusiųjų buvo 4.278 dvasiškiai. Ta proga kreipėsi į Katalikų Akciją, prašydamas paremti pašaukimus, nurodydamas reikalą organizuoti tautinius, diecezinius ar parapijinius pašaukimo centrus, kurie palaikytų santykius su Dvasiškių Pašaukimų Popiežiaus Organizacija, kuri nurodys, vadovaus ir informuos visus tuos, kurie jaučiasi pašaukti kilniam apaštalavimo darbui.

GERAS DARBAS

Cunchon, Korea (A) — Tėvas Moises Kim, prieš kelias savaites išventintas į kunigus ieško to JAV kareivio, kuris, nežiūrint, kad buvo pats sužeistas, šaltą 1951 metų žiemos dieną jį pusiau sušalusį, apleistą, parsinešė į karo ligoninę, išgelbėdamas iš karo ugnies lauko. Tuomet jis turėjo vos 15 metų amžiaus. Pagijęs apsikrikštyjo ir įstojo į seminariją. Šiandien, jau kunigas, norėtų pareikšti padėką savo nepažįstamam gelbėtojiui ir kartu pasakyti, kad išgelbėdamas iš mirties jam kartu padėjo tapti dvasiškiu.

Katalikų Varžymai

Honduro radijo pranešimu, neseniai Kūboje buvo sušaudytas kun. Lopez Blazquez. Spėjama, kad jis buvo apkaltintas veikla prieš Castro valdžią. Taip pat Habanos policija darė kratą to miesto universiteto katalikų centre, suimdami daug jų narių. Organizacijai, kuri panaši į Katalikų Akciją, vadovauja tėvai jezuitai. Oficialus komunistų partijos vado Kūboje J. Soto pareikalavo, kad būtų sušaudyti visi kontrarevoliucionieriai ir kunigai. Pranciškonų leidžiamas laikraštis "La Quincena" buvo sustabdytas ir apkaltintas kaip "revoliucijos prieš šaukliu".

PREZIDENTAS KATALIKAS

Lome, Togo (A) — Naujasis Togo valstybės prezidentas yra katalikas. Kaip žinoma, Togo valstybė atgavo savo nepriklausomybę 1960 m. balandžio 27 d. Iš 51 senatorių skaičiaus, 32 yra katalikai (jų tarpe viena moteris), 10 protestantų ir kiti musulmanai. Iš viso 1.300.000 gyventojų skaičiaus 240.000 yra katalikai.

NAUJAS VERTIMAS

Kun. V. Bagdonavičius MIC pradėjo versti ir spausdinti *Laive garsaus atsivertėlio kard. J. H. Newmano* knygą "Mano gyvenimo apologija".

DVI ŽINIOS

Prieš kurį laiką spaudos puslapiuose tą pačią dieną pasirodė dvi žinios. Pirmoje pranešama, kad vienas 59 metų amžiaus milijonierius, nepakęsdamas nemigos nusizudė, nušokdamas nuo vieno 17 aukštų namo. Antroji žinia rašė apie kitą milijonierių, vieną turtingiausių JAV žmogų, kuris praeitame kare dalyvavo leitenanto laipsnyje, dabar baigęs teologijos mokslus Romoje išišventino į kunigus. Keleta dienų prieš šventimus pareiškė: "Pasauliui yra daugiau naudos iš kunigo, kaip iš žmogaus kuris nuo ryto iki vakaro dolerį ant dolerio krauna". Tos dvi žinios reikšmingai sutapusios gražiai parodo, kad dideli turtai gyvenimo problemų neišriša. Vienas prieš juos palūžo, o kitas, matydamas, kad tai jo nepatenkina, nuo turtų atsiskakė.

Mokslas - MENAS - Literatūra

Kova su Vėžio Liga

Jungtinių Amerikos Valstijų Sveikatos Ministerijos sekretorius dr. Tuther Terry pareiškė, kad "pirmą kartą turime išbandę vaistus, kurie beveik tikrai gali vėžį pagydyti". Pabrėžė savo pranešime per radiją, kad šie vaistai gydo tik vieną vėžio ligos formą, kuri dažnai pasitaiko pas neščias moteris. Ligi šiol šios ligos atvejus visuomet būdavo mirtingu. Nors nepasakė to vaisto tikrojo vardo, bet yra žinių, kad paskutiniu laiku buvo daroma daug bandymų su Methotrexate chemine medžiaga, davusia gerų rezultatų kovoje su vėžio liga. Bet kuriuo atveju reikia neužmiršti, kad vėžys skirtingose kūno vietose, kaip iki šiol bandymai parodė, reikalauja skirtingų vaistų, taip kad vaistai, kurie galėtų pagydyti plaučių vėžį, būtų bejėgiai prieš vidurių vėžį. Iš kitos pusės Kalifornijos universitete dr. Relda Cailleau pasisekė žmogaus plaučių vėžio celules išvystyti laboratorijos kultyvuose. Tai padės ateityje daug geriau studijuoti vėžio ligos fizinę ir cheminę vystymosi eigą. Mokslas žengia stipriai pirmyn ir reikia tikėtis, kad pagaliau ateis šiam visos žmonijos siaubui-vėžiui greitas galas.

LEIDINYS APIE ŠIAULIUS

(E) Kaip Vilniaus radijas praneša, ką tik iš spaudos išėjęs kelių autorių paruoštas leidinys apie Šiaulius. Atvaizduojama Šiaulių miesto istorija nuo pat ikūrimo iki šių dienų. Skyrius apie pokario Šiaulius yra propagandinis, nušviečiami "laimėjimai" sovietiniu laiku. Esą patiekiami ir miesto informacija bei svarbesni adresai.

BRANDOS EGZAMINAI

(E) Vilniaus radijo pranešimu. 13.000 mokslėvių laiko brandos atestatą. Bet dar nespėjo moksleiviai egzaminus baigti, kai jau komunistinio jaunimo organizacijos apsupo jaunuolius šūkiiais: Abiturientai, eikite dirbti į kolchozus ir sovchozus. Kai kurie būsimeji abiturientai jau grupėmis "laisvanoriškai" įsirašė darbams žemės ūkyje.

RAMBYNO ŠVENTĖ

(E) Vilniaus radijas praneša, kad ir šiomet birželio 25 d. ant Rambyno kalno įvyksianti jaunimo šventė. Šventės paruošime dalyvaus Šilutės, Jurbarko, Tauragės, Skaudvilės ir Pagėgių rajonų atstovai. Numatoma, kad šventę atvyks jaunimo ir iš toliau. Iš pranešimo aiškėja, kad ir šios šventės proga bus stengiamasi susirinkusiems skiepyti komunistinę propagandą. Numatyta, kad Vilniaus aero klubo parašutinininkai su malūnsparniu atvyks ir parodys savo sugebėjimus, o orkestras atvyks iš Karaliaučiaus.

K N Y G A

APIE LIETUVOS SENOVĖ

(E) Vakarų Amerikoje, vienoje Los Angeles senų knygų parduotuvėje, neseniai atrastas įdomus istorinis leidinys "Respublica Sive Status Regni Poloniae, Lithuaniae, Prussiae, etc." Veikalas sudarytas įvairių autorių ir išleistas 1627 m. Leidene, Olandijoje. 450 puslapių leidinyje yra keturi skyriai ir apie Lietuvą, daugiausia apie Žemaitiją.

Lietuviškas Žemėlapis

(E) "Tėviškėlės" leidyklos savininko Vlado Vijeikio rūpesčiu, išleistas Lietuvos topografinis žemėlapis. Leidinį redagavo ir jam reikalingus žemėlapius surankiojo Bronius Kviklys. Knygą didžiulio formato 44,5 per 31,5 cm. Pažymėtina, kad čia atvaizduojamos ir Lietuvos "pakraščiu" žemės. Tai visais atžvilgiais vertingas leidinys.

KRASTO VIETŪVIŲ STUDIJA

(E) "Lietuvių Enciklopedijos" leidėjas J. Kapočius Bostone apsiėmė išleisti Broniaus Kviklio paruoštą stambų veikalą "Mūsų Lietuva". Tai plati krašto vietovių istorinė, geografinė ir etnografinė studija. Kokios apimties veikalas, matyt iš to, kad rankraštis turi 2.500 puslapių.

ARTERIOSKLEROZE

Tryliktajame Vitaminologijos kongrese Hirosaki mieste, Japonijoje, mokslo darbų šviesoje pasirodė, kad arteriosklerozė atsiranda ne dėl perdidelio riebalų kiekio, kaip ligi šiol buvo manoma, o dėl vitamino B-6 trūkumo.

DAUG IŠRADEJŲ LIETUVOJE

(E) Birželio pradžioje Vilniuje įvyko Lietuvos respublikinė išradėjų ir racionalizatorių konferencija. Vilniaus radijas iš jos pranešė, kad pastaraisiais metais Lietuvoje pasireiškė apie 31.000 išradėjų ir racionalizatorių, kurie savo išradimais ir patobulinimais kraštui sutaupe daug milijonų. Išradėjams ir racionalizatoriams padeda apie 100 visuomeninių konstruktorių biurai.

Nauja Knyga —

"VIDUDIENIO SODAI"

Dedame lietuviškos spaudos pasisakymus apie šį naująjį B. Brazdžionio veikalą.

"Nesvetimi jam paradoksalai ir kartais vienas kitas "priešingumas", bet niekada jame nebuvo jauti dievybės ar jos artumo neigimų. Dieviškoji malonė jam beveik čia pat išsitiesęs faktas. o Viešpaties pasaulio nuostabi tvarka aiški ir dominuojanti, kaip uola, kurios galėtų nepastebėti tik apjaukėlis. Šiuo atžvilgiu jis yra buvęs ir maždaug išlikęs mūsų "viduramžiškas žmogus", tradiciškas, konservatyvus, aiškus ir griežtas. Jis vis toks monumentalus, kad aš beveik stebiuosi ir kone gailiuosi, jog anie modernizmo vėjai ir rūdys vis dar nepagriausia plyšiais jo granito...

... Permirkęs mūsų žmonijos ir mūsų tautos dramų konvulsijomis, kaip ir milijonai kitų, Brazdžionis tačiau skiriasi nuo milijonų tuo, kad savo sielvartą, savo tikėjimą ir svajonės išsako nuostabi gražia kalba. Jo poetinis žodis, dažnas eilėraščių posmas yra pasiekęs pasigėrėtino meistriškumo. Žodžio menininkui tai pats svarbiausias papuošalas."

Bronys Raila,

"Draugas", 1960 gruodžio 17 d.

"Moderniausias yra paskutinis skyrius — Aštuntasis stebuklas. Čia gana modernia forma, aštriais vaizdais sugretinami šių laikų chaotinė nuotaka, pavergtos tautos ir žmonės, su ironija pasišaipoma iš galiūnų, su šurpiniu balsu šaukiama teisybės.

Poetas Bernardas Brazdžionis šiame rinkinyje yra labiau išskaidrėjęs ir su dideliu dvasios pagavimu skaitytoją perveda per visą knygą, jam palikdamas daug minčių. Jo poezijos tonas stiprus ir nepavargęs, jo žvilgsnis budrus ir gilus. Todėl jo eilių rinkinys ir išsiskyrė iš visų konkursui atsiųstų veikalų savo forminiu užbaigimu, savo polėkių bei minčių sriautu. Todėl jam ir buvo paskirta "Aidų literatūros premija".

P. Jurkus,

"Darbininkas", 1960 spalio 18

Atsiųsta Paminėti

"TREJOS DEVYNERIOS" - Autorius Dr. S. Aliūnas

Eilėraščiai. 64 pusl. išleido Lietuviškos Knygos Klubas. 1961 m. Kaina 1 JAV doleris. Viršelį piešė Jonas Kelečius.

Šiame eilėraščių rinkinyje autorius humoristine forma kalba apie mūsų kasdieninius rūpesčius ir negeroves, užmirštą patriotizmą, doleriuko perdidelę meilę, naujų svetimų madų gaudymą ir kitas bendras naujų ir senų emigrantų ydas. Reikia tikėtis, kad "Trejos Devynerios" padės ne vienam praskaidrinti vieną kitą akimirka.

LIETUVAITĖ - KINO ŽVAIGŽDĖ

Praeitą savaitę Buenos Aires kino salėse pasirodė filmas *Operation Eichman*, kurioje Rūta Lee-Kilmontytė vaidina minėto žydų žudiko meilužės vaidmenį. "Laiškai Lietuviams" savo š. m. gegužės mėn laidoje idėjo labai įdomią šio filmo recenziją, kurią ištiesai paduodame mūsų skaitytojams:

Adolf Eichman Hitlerio buvo paskirtas vadovauti kovai prieš žydus. Manoma, kad jis yra pagrindinis kaltininkas, jog buvę žiauriausiais ir nežmoniškiausiais būdais išžudyta apie šeši milijonai žydų. Žinoma, pagrindiniu kaltininku reikia laikyti patį Hitlerį, Eichman yra buvęs tik jo paklusnus įrankis, tačiau tai nepanaikina jo kaltės.

Eichman, pabėgęs iš Vokietijos, su savo žmona apsigyveno Argentinoje, kur išbuvo 15 metų. Bet neseniai buvo žydų pagrobtas ir nugabentas į Palestiną, kad galėtų būti žydų teismas už savo buvusius žiaurius nusikaltimus. Prieš šį garsų teismo procesą žydai visokiais būdais stengėsi informuoti visuomenę ir supažindinti su Eich-

mano nusikaltimais. Šiam tikslui buvo pagamintas ir šis filmas, kuriame pagrindiniam vaidmeniui buvo parinkta mūsų Rūta Lee-Kilmontytė. Ji turėjusi vaidinti Eichmano žmoną, bet kadangi toji dar yra gyva, tai, norint išvengti teisinių komplikacijų, nutarta, kad Rūta vaidins jo meilužę.

Pamačius šį filmą, tuoj susidaro vaizdas, kad tai skubos darbas. Jam nepašvęsta nei daug laiko, nei daug kapitalo, tad ir bendras vaizdas gana blankus. Svarbiausia — parodyta keletas žiaurių scenų, kai žydai buvo varomi į koncentracijos stovyklas, šaudomi, žudomi dujų kambariuose, deginami krematoriumuose. Tai praeities žiauros scenos, kuriomis dar tebėra suteptos Eichmano rankos.

Eichmaną vaidinaš Werner Kemperer — gana geras. Rūtos vaidmuo nėra dėkingas ir svetimas jos charakteriui. Vis dėlto kažin ar kuri nors kita artistė būtų geriau suvaidinusi to žiaurios žudiko ištikimą meilužę. Įvairiose nelengvose scenose Rūta pasirodo labai gerai. Kiek atrodo iš publikos reakcijų, gal

labiausiai patinka toji scena, kai Eichmano meilužė pasigėrusi kalba su juo telefonu. Šią trumpą sceną Rūta suvaidina meistriškai. Tačiau reikia pasakyti, kad nors šiame filme jai teko vienas pagrindinių vaidmenų, vis dėlto čia nebuvo daug progų jai pasireikšti ir parodyti visus savo sugebėjimus, kurių jai tikrai netrūksta. Rūtai jau teko vaidinti antraeilius vaidmenis keliuose filmuose ir labai daug pagrindinių vaidmenų televizijoje. Jeigu kas nors iki šiol jos paklausdavo, kuris vaidmuo jai labiausiai patikęs, kuo ji labiausiai didžiuojasi ir ką su didžiausiu malonumu prisimena, tai ji visuomet atsakydavo: "Seven Brides for Seven Brothers". Tai buvo gražus jos filmų debiutas. Manome, kad ir dabar, po "Operation Eichman" filmo, į tą klausimą jos atsakymas būtų nepasikeitęs. Dar lauksime ir tikėsimės, kad Rūta turės progos parodyti, ką ji gali, kad ji galės išsitiesti visu savo vaidybinio didumu.

J. Vaišnys S. J.

B. Brazdžionis

KAPAS KARACHIJOJ

Ledas. Sniegas. Girios. Negyvenami plotai.
Karachijos TSR. Kustanajaus sritis.
Ir toliausių tolybių tolybė miglotoj
Nuogu durklu žiemos perverta pilnatis.

Kažkas tarė: — Pakaks... Nusileido žvaigždė jo...
Suklupau pusės kelio uolotam take.
Ir palaidojo. Daug kas dalios pavydėjo
Po plėšinių žemių velėna sunkia.

Kryžių beržo rauplėto užunešė pusnys,
Ir jo niekas neras, ir jo nieks neieškos,
Kai ant manojo kapo giedodamos usnys
Pasitiks dieną grįžtančios žemės taikos.

Iš knygos "Vidudienio Sodai"

Baltų Biblioteka

(E) Nuo 1951 metų rudens Miunchene veikia privačiais pagrindais Baltų Centrinė Biblioteka, kuriai vadovauja Otto Bong. Jis ir paruošė tos bibliotekos apyskaitą 1955-1960 m. Leidinys turi 58 puslapius ir 9 priedus, jų tarpe 4 Pabaltijo kraštų žemėlapius, kurie dar niekur nebuvo skelbti. Ta proga informuojama, kad bibliotekos knygų skaičius paaukęs iki 2.400, o žemėlapių skaičius iki 1.014. Biblioteka turi didžiulį Pabaltijo kraštų nuotraukų archyvą — viso daugiau kaip 40.000 nuotraukų.

LIETUVIŲ LITERATURA

(E) Sovietų leidžiamas anglų, vokiečių, ispanų ir lenkų kalbomis žurnalas "Tarybinė Literatūra" šių metų pirmąjį numerį paskyrė Latvijos ir Estijos literatūrai. Dabar ruošiamas specialus numeris apie lietuvių literatūrą. Jame bus atspausdinti rašytojų grožinės kūrybos pavyzdžiai, straipsniai apie atskirus lietuvių rašytojus, recenzijos ir šiaip literatūrinės informacijos.

ARGENTINOS LIETUVIAI

TEMPERLEY

MOTINOS DIENOS MINEJIMAS TEMPERLEY

Lietuvių Bendruomenės Temperley Apylinkės skyrius š. m. birželio mėn. 10 d. S. de Fomento La Perla salėje surengė Motinos Dienas paminėjimą.

Nežiūrint šalto oro salė prisirinko pilna lietuvių temperliečių ir iš berisicėjų, atvykusių su specialia mašina.

Minėjimą atidarė Temperley Bendrės pirmininkas Juozas Sadauskas, pakviesdamas su paskaita p. mok. Valeriją Babronienę. Paskaitininkė apibūdino motinos paskirtį mūsų tautos istorijoje, pradedant nuo garsios senovės laikų ir einant per visus mūsų tautos sukretimo laikus iki pat šių sunkių priespaudos dienų.

Arg. Liet. Bendrės Valdybos pirm. Antanas Balčiūnas davė

įdomią Motinos Dienos atsiradimo ir jos minėjimo istoriją. Kunigas Ant. Lubickas nušvietė tragišką lietuvių motinos likimą. Lietuvių motinos pasveikino "Arg. Liet. Balso" redakt. K. Norkus ir Berisso "Mindaugo" draugijos vardu stud. Vincas Stundžia.

Toliau Berisso "Mindaugo" jaunimas suvaidino fragmentą iš komedijos "Advokato Patariamai". Temperliečių vyrų oktetas, vadovaujamas muz. Igno Valantinavičiaus, išpildė keletą liaudies dainų.

Po to jaunieji pasiūkė, o vyresnieji pasvarstė įvairias organizacines problemas ir lietuviško jaunimo švietimo klausimą. Džiugu paminėti, kad temperliečiai lietuviai, nors gyvena ir labai išsibarstę, bet atranda laiko sutartinai dirbti lietuviškoje veikloje. Tai gražus pavyzdys ne vienai lietuviškai kolonijai.

Svečias

MIRUSIEJI

MIRĖ F. POŠIUNAS

Po sunkios ligos Alvarez ligoninėje birželio 11 d. 8 val., sulaukęs 73 m. amžiaus, pasimirė Feliksas Pošiūnas. Velionis buvo gimęs 1887 m. rugpjūčio 17 d. Adučiškio miestelyje, Vilniaus apskr. Į Argentina atvyko 1927 m. spalio 27 d. Daugelį metų išdirbo "Lepetit" fabrike Villa Lugane, kaip stalius, o 1948 m. išėjo į pensiją.

Visą savo amžių buvo nenuilstamas kovotojas už lietuviškus idealus. Lietuvių Centro narių sąrašė figuravo kaip 28 narys, juo išbūdamas kaip vienas jos didžiausių šulų, šalia garbingų draugijos veteranų. Šiam pavyzdingam, darbščiam ir kilniam nariui nebuvo slapti ir sunkieji Lietuvių Centro darbai, nes jau 1946 m. buvo išrinktas minėtos draugijos sekre-

torius. Jo rūpesčiu buvo organizuojamos kurį laiką draugijos narių grupės, kurios lankydavo tiek sergančius, tiek Flores kapinėse palaidotus narius. Savojam buvo visos draugijos problemos, ypač salės statymas Dr. J. Basanavičiaus vardu, nes šį pastarąjį jis buvo asmeniškai pažinęs Vilniuje.

Pošiūnai, tebūna Tau lengva ilsėtis Argentinos žemėje!

Kaimynas

AŃA STANISLOVAS ARASIMAVIČIUS

Gegužės mėn. 17 d. Ramos Mejia ligoninėje mirė Stanislovas Arasimavičius, sulaukęs 73 metų. Velionis buvo gimęs 1888 m.

spalio mėn. 30 d. Trakų apskrityje. Argentinoje atvyko 1927 metais. Palaidotas buvo gegužės 18 d. Sarandi kapuose. Nuliūdime liko dvi dukterys Lietuvoje ir sūnus Š. Amerikoje.

MIRĖ ONA JURKEVIČIUTĖ- CHIRVON

Nuo aukšto kraujo spaudimo, išgulėjusi lovoje virš dviejų metų, gegužės mėn. 30 d., sulaukus 60 metų amžiaus pasimirė Ona Jurkevičiūtė-Chirvon. Velionė į Argentina atvyko 1930 m. ir netrukus sukūrė šeimą su ukrainiečiu Chirvon (Jis mirė prieš 6 metus). Kilimo buvo iš Kižiūnų kaimo, Galvonių valsč. Ukmergės apskr. Argentinoje liko liūdintis sūnus Mykolas ir duktė Stefanija su šeimomis ir sesuo Juzė Toločkienė su šeima.

† Kazimieras Malinauskas mirė 12.6.61 ir palaidotas sekančią dieną San Miguel kapuose. Liko liūdinti žmona Viktorija Vasilauskaitė Malinauskienė ir sūnūs Stasys, Eduardas ir Karolis bei kiti artimieji.

† Jonas Greičius mirė 10.6.61 nuo širdies ligos. Turėjo 51 m. amžiaus. Velionis buvo gimęs Skunbarnių km. Skirsnemunės par., Jurbarko valsč. Liūdesyje paliko žmona Kazimierą ir 19 m. amžiaus sūnų bei seseris Lietuvoje, seneniai grįžusias iš Sibiro. Sekančią dieną palaidotas Sarandi kapuose.

† Kazimieras Motiejūnas, sulaukęs 50 metų amžiaus, mirė 12.6.61. Velionis buvo kilęs nuo Biržų. Paliko Argentinoje žmoną ir trys seserys: Elžbieta Kubilienė, Filomena Jalinskienė ir Ona Lužienė. Birželio 14 palaidotas Sarandi kapuose.

BERISSO

• Leonardas Gabriūnas, balandžio mėn. 3 d., susižiedavo su Sara Chavez.

• Pranas Kulionis gegužės 1 d. išėjo pensijon. Dirbo "Armour" fabrike — Berisse.

• Antanas Vogulis, kurį laiką išbuvęs La Platos ligoninėje — "Instituto Medico Platense", gegužės 29 d. sugrįžo į namus.

• Antanas Šeštakauskas, ponios Onos Šeštakauskienės uošvis, nuo balandžio 1 d. išėjo pensijon. Dirbo "Armour" fabriko šaldytuvuose.

• P. Jukna prieš Velykas beidamas gatve, išsisuko koją, kuri jau antras mėnuo sugipsuota. Ligonis gyvena savo namuose, calle 2.

PADĖKA

"Mindaugo" draugijos valdyba nuoširdžiai dėkoja prie Motinos Dienos paminėjimo prisidėjusiems. Pirmoje eilėje p. Alfonsui Petraičiui už vadovavimą chorui ir vaidinimui, jauniems vaidintojams iš Buenos Aires už gražiai suvaidintą veiklą, poniai Valerijai Babronienei už paskaitą, p. Uršulei Šileikienei už perduotus "Birutės" draugijos sveikinius.

Taip pat ponios D. Marcinkevičienei, O. Stundžienei, J. Stočkūnienei ir O. Zemaitienei, kurios paruošė vaišes. A. Kairytei, N. Marcinkevičiūtei, O. Šeštakauskai ir Z. Voguļienei, kurios pasidarbavo prie kermošius paruošimo. Toliau ponios, rinkusios auksą ant šv. Mišių: V. Juškienė, V. Baubiniene, O. Oksienė, O. Stundžienei ir Br. Žutaitė.

Šventos Mišios

BIRŽELIO MĖNUO

23 d. 6,50 val. už aŃa Misevičių ir Jacevičių šeimas
24 d. 6,50 val. už aŃa Kun. Joną Gilį
— 8,15 val. už aŃa Joną Žabarauską
25 d. 9 val. už aŃa Izidorių Keblerių
— 10,30 val. už aŃa Joną Jakštaitį
— 18 val. už aŃa Simą Andriūškevičių
26 d. 6,50 val. už aŃa Storevičių ir Čirvinskių šeimas
— 8,15 val. už aŃa Joną ir Marijoną Jasiūnus
— Igną ir Elzbieta Gronskius
27 d. 6,50 val. už aŃa Agotą Bačinskienę
— 8,15 val. už aŃa Bernardą Simanauską
30 d. 6,50 val. už aŃa Povilą Rastauską
— 8,15 val. už aŃa Antaną Vaitkūną ir Oną Tamošiūnytę

LIEPOS MĖNUO

1 d. 6,50 val. už aŃa Telesforą Mikaluską
2 d. 9 val. už aŃa Povilą Rastauską
— 10,30 val. už aŃa Viktorą Pilutį (Užsakė Ona Piliūtienė)
— 18 val. Gyvojo Rožančiaus intencija
3 d. 8,15 val. už aŃa Praną Tamosevičių
— 9 val. už aŃa Bernardą Belinski
4 d. 6,50 val. už aŃa Rozaliją Petrauskienę
5 d. 6,50 val. už aŃa Domininką Elmuntą
— 8,15 val. už aŃa Valeriją Brazdėikienę
6 d. 8,15 val. už aŃa Pranciškų Auškalinį
8 d. 9 val. už aŃa Praną Šveiterį
9 d. 10,30 val. už Susivienijimo mirusius

PAMALDOS BERISSO LIETUVIAMS

Birželio mėn. 25 d. 10 val. už aŃa Joną Tamoliūną, mirusį prieš metus laiko. Mišias užsakė brolis Mykolas Tamoliūnas.

URUGVAJAUS PADANGĖJE

Birželio 4 d. Tėvas misijonierius Jonas Bružikas, S. J., pasitraukė iš klebono ir namo viršininko pareigų lietuviškoj Montevideo parapijoj, o jo vietą užėmė jaunas Tėvas Jonas Giedrys.

10 val. per iškilmingą sumą jezuitų provincijolas Izidorius Griful perskaitė Jo Eminencijos Montevideo kardinolo Antano Barbieri raštą, skiriantį Tėvą Joną Giedrį lietuviškos parapijos klebonu. Tėvas Bružikas dabar galės daugiau pasilsėti, nes jo sveikata smarkiai sušlubavo, ypačingai jis turi būti atsargus dėl širdies ligos, kuri jį užatakavo vedant rekolekcijas prieš Velykas Buenos Aires.

Perdavus naujam klebonui Tėvui Giedriui parapijos valdžią, visi žmonės susirinko po Mišių į parapijos salę ir susėdo prie stalų, kurie buvo apkrauti įvairiais valgiais. Arti 200 svečių galėjo socialiai prisivalgyti net tik šaltienos, dešrų, bet kas labiausiai viliojo, tai grybai, kurių buvo pririnkta keliasdešimt kilogramų ir kiekvienas galėjo valgyti, kiek norėjo.

Salėje dar kartą simboliškai buvo pavaizduota klebono valdžios perdavimas. Senasis klebonas pasikvietęs jaunąjį perdavė jam sukryžiuotus raktus pabrėždamas, kad vienas raktas primena bažnyčios raktą, o antaras raktas skiriamas atraktinai užkietėjusiam ir Dievo malonei užrakintas žmonių širdis. Naujasis klebonas prašė žmonių, kad jie leistų atrakinti savo širdis ir jų daugiau neužrakinti Dievo žodžiu.

Po to prasidėjo prakalbos ir linkėjimai naujam klebonui. Kalbėjo Ministeris Kazimieras Grauzinis, Dr. Viola, P. Martinez Bersetche, vargonininkas Vytautas Dorelis, jezuitų provincijolas Iz. Griful ir k. Visi

PRANESIMAS

Gerbiamieji "Laiko" skaitytojai siųsdami "Laiko" prenumeratai mokėstį malonėkite siųsti asmeninį čekiu ar perlaida P. Gudelevičiaus vardu; butent: P. Gudelevičius, Mendoza 2280, Avellanoda.

Bendrieji "Laiko" vardu čekiai kartais sudaro nemažai keblunų. "Laiko" Administracija

linkėjo naujam klebonui laimės ir pasisekimo parapijos darbuose ir sielų išganymui, o senam klebonui dėkojo už nuveiktus darbus, pastatytą bažnyčią, kurią T. Griful pavadino lietuvišku stebuklu, kad taip staiga per trumpą laiką išaugo tokia graži bažnyčia, vienuolynas ir kiti pastatai ir tai viskas perduodama be jokių skolų, tai tik lietuviai galį taip padaryti.

Gi lietuvių draugas P. Martinez Bersetche išsireiškė: "Artinantis į Cerro, kai pamatome lietuvišką bažnyčią, tuojau prisimename Tėvą misijonierių J. Bružiką, kurio rūpesčiu ir energija toji bažnyčia atsirado".

Dalyvis

MONTEVIDEO

• Iš Vatikano gautas raštas suteikia tėvui J. Giedriui, SJ, teises į visus lietuvius ir jų vaikus dėl krikštų, moterysčių ir kitų parapijos reikalų, remiantis popiežiaus Pijaus XII išleista konstitucija "Exul Familia". Žodžiu, visi Montevideo lietuviai įjungti į Cerroj esančią lietuvių parapiją.

Grožio salionas TAMARA

Ilgalaikis plaukų sušukavimas
Prifimamos mokinės
Tamara Klimaitė-Routaboul
Güemes 2437, Rosario, Sta Fe

Vitrinų Fabrikas

„VITRAL“

Sav. W. A. Rastanskas
Įrengimas moderniškų vitrinų
prekybos namams ir krautuvėms
Av. SAN MARTIN 3038
Lomas del Mirador

* KIRPYKLA "OLGA" — Dga
sukis plaukų sušukavimas (karštai-
r šaltas, atliekamas moderniškomi-
ašais ir naujais metodais. Pri-
vama mokinės —
Olga Jasiulytė - Vitkauskienė
Wilde, Av. Gen. Cadorna 85

MINKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ
MINKŠTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.

ATLIEKAMI ĮVAIRŲS STALIAUS
DARBAI.

Savininkas

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811-17

Villa Scasso

T. El. 68 - 7208

LIETUVIŠKA AUDYKLA "DROBĖ"

Savininkas VYTAUTAS DORELIS

Parduoda lietuviškai raštuotas drobes, languotas staltieses bei lygias kitas medžiagas.

Kainos be konkurencijos, nes parduodama pačiame fabrike.

BOGOTA 4175 Cerro, Montevideo, Uruguay

Telefonas 22 - 17 - 77

Redaguoja Redakcinė Kolegija. Atsakingas Redaktorius — S. Sapas, Administratorius — P. Gudelevičius. Rankraščiai taisomi, pertvarkomi Redakcijos nuožūra; nesunaudoti — gražinami tik autoriaus prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 140.— administracijoje, \$ 150.— namuose; Urugvajuje met. 15 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

XIII METAI Nr. 279

1961 m. birželio mėn. 22 d.

• Praeitą šeštadienį, birželio 17 d. per Radio Colonia (Urugvajus) 21,10 val. kalbėjo apie Lietuvą ir tragiškus birželio įvykius Dr. Domingo Waidatt Herrera, Politinių ir Socialinių Studijų Argentinoje sekretorius.

• Sekantį šeštadienį, 24 birželio per Radio Belgrano ir su ja susijungusių stočių eile 20 val. kalbės Z. Juknevičius apie Tragiškąjį Dvidešimtmetį.

• Elzbieta Kubilienė, krisdama susilaužė keliose vietose ranką. Gydosį savo namuose Lanus mieste.

• Marija Stankūnienė paguldyta į Alvarez ligoninę. Ligonė yra ruošiamą chirurginei operacijai.

• Sekantį sekmadienį, birželio 25 d. įvyks Šv. Cecilijos Choro susirinkimas tuoj po sumos parapijos patalpose. Narių dalyvavimas yra būtinas.

Akademių VERMUTHUI BILIE-TUS galima įsigyti pas sekancius: ALOST pirm. p. Joną Čikštą, ALB pirm. p. Antaną Balčiūną, Inž. Stasį Babronį, Mykolą Galecką, Pijų Gudelevičių, Simoną Kaibutą ir Karolį Misiūną.

• Elena Šimkūnaitė de Causilla po dvigubos operacijos jau grįžo iš ligoninės ir pamažu baigia sveikti.

• Jonas ir Nelida Deveikiai džiaugėsi susilaukę pirmaginės dukters, kuriai duotas Nelidos vardas.

• Antonija Jušinskaitė, ind. Prano Ramanausko namuose birželio 10 d. švėsdama savo 13 m. įsikūrimą Argentinoje, suruošė turtingą vakarienę, kurioje dalyvavo daug šeiminių artimųjų. Šventės metu, Alfonsui Petraičiui palydint akordeonu, skambėjo lietuviškos sartinės ir šokiai. Gražiai pagrojo taip pat ir Jonas Rudėnas su sūnum Luisu. Ta pačia proga buvo pagerbtas pirmasis "Laiko" garbės leidėjas Pranas Ramanauskas ir Antanina Misiūnienė.

• Antanas Barzdžius turėjo stiprų širdies smūgį, po kurio ilgą laiką teko gulėti lovoje. Bet jau pamažu ima darbuotis.

• Pranciška Čeponienė buvo sukia susirgusi, bet gydytojų pagalba baigia sveikti savo namuose.

• Šv. Cecilijos Choro pirm. Barnabas Blumbergas birželio 11 savųjų tarpe atšventė savo 45 metų sukaktį kartu sutapusią su vardadieniu, choristų ir kaimynų pasveikintas. Jo sūnus Karo-

lis, kurį laiką ligos paguldytas lovoje, Dr. J. Simanausko priežūroje baigia gydytis.

PARAPIJOS ŠVENTĖ

Lietuvių Aušros Vartų parapija šiemet švenčia savo 20 metų nuo įsikūrimo sukaktį. Ta progą paminėti yra numatyta iš tisa eilė švenčių ir minėjimų, kuriuos ruoš visos parapijos priklausančios organizacijos. Pagrindinis minėjimas vyks lapkričio mėnesį kartu su parapijos Globėjos diena. Lietuviai tuose minėjimuose kviečiami iš anksto skaitlingiausiai dalyvauti.

APŽIŪRĖTOS LIETUVIAMS KAPINĖS

Argentinos Lietuvių Bendruomenė rimtai susirūpinusi įsigyti lietuviams amžino ramaus pailsio vietą kapines. Tuo tikslu Pijus Gudelevičius ir Pijus Sakalauskas apžiūrėjo naujai užimtas Lanus kapines ir surinko svarbių žinių apie kapinių įsigijimo galimybes.

GRINDŽIAMOS GATVĖS

Uolaus Villa Zavaleta pirminko ir kitų rūpesčių, Avellanedos gatvių grindimo aktą prieš pora savaičių pasirašė Buenos Aires provincijos gubernatorius. Pats Avellanedos miesto Intendantas su įvairių klubų pirminkais tą klausimą jau nuo seno judimo valdžios įstaigose ir bankuose, kurie nors dalinai grindimą finansuos. Šiuose darbuose aktyviai pasirodė mūsų tautietis Vincas Ratkus.

* * *

KORDOBA

• Jonas Vaitaitis turėjo širdies priepuolį. Gydytojų priežūroje išgulėjo 15 dienų. Dabar jaučiasi gerai.

• Kazimierui Sadukui birželio mėn. 7 d. padaryta nosies (sinusito) operacija. Ligonis pamažu garėja.

• Buhalterė Marija Toločkaitė, po apendicito operacijos, baigia gydytis savo namuose.

Visiems ligoniams linkime greito pagijimo.

ŠIRDINGAI DĖKOJA

Po apsilankymo Argentinoje turiau malonią progą padėkoti gerb. pp. Antanui ir Natalijai Paršeliams už jų nuosirdų vaišinimą. Tuo pačiu viso Montevideo choro vardu dėkoju "Laiko" administracijai, bei spaustuvininkui Rapolui Paršeliui už jo pasišventimą spausdinant plokštelėms meniškų viršelius.

Vytautas Dorelis

Birželio mėn. 20 d. Aušros Vartų parapijos patalpose įvyko trumpa spaudos konferencija, kurią sušaukė "Laiko" Redakcija apsvarstyti įvairiems lietuviškos spaudos reikalams. Šioje konferencijoje šalia "Laiko" redakcijos ir administracijos personalo, dalyvavo "Laiko" korespondentai ir bendradarbiai.

Konferencijoje buvo apsvarstyti šie punktai: korespondentų bendradarbiavimas su redaktorium, korespondencijų reikalavimai, skaitytojų pageidavimai ir kiti su laikraščiu susiję klausimai.

Visų dalyvių buvo iškelta bendra mintis, kad lietuviška spauda yra vienas iš sparbiausių lietuviybės išlaikymo įrankių, kad spauda privalo tarnauti žmonėms jų tautiniame bendradarbiavime ir kartu turį kelti ir palaikyti lietuvišką kultūrą svetimame krašte.

Žinant spaudos svarbą, iškyla tuo pačiu ir didelė visų atsakomybė: padėti išlaikyti lietuvišką spaudą, ja padaryti įdomią, patrauklią. Prie šio darbo betarpiai prisideda korespondentai, bet kartu ir visi geros valios lietuviškai-skaitytojai, kurie teikia spaudai žinias, laiku atsilygina už prenumeratą.

Visiems, kurie padeda ar savo darbu ar aukomis prie lietuviško laikraščio išlaikymo ir platinimo šioje vietoje tariame nuosirdžią padėką. Tuo pačiu norėtume, kad ir toliau mieli skaitytojai ir platintojai remtų mūsų spaudos darbą.

Tuo pačiu norėtume atkreipti skaitytojų dėmesį į vieną dažnai pasikartojantį reiškinį, būtent, kad daugelis negauna laiku laikraščio, ar pasitaiko, kai kaikurių numeriu visai negauna. Turime paaiškinti, kad visiems laikraštis yra vienu kartu išsiunčiamas be jokių skirtumų. Todėl dėl visokių nenormalumų priežastį reikia ieškoti perteikimo įstaigose, kurios nepristato laiku.

Spaudos konferencijoje buvo iškeltas kitas gana įdomus dalykas, būtent mažų knygelių leidimas, kuris pasitarnautų platesnei lietuviškai visuomenei, nes didelių knygų kainos yra mažai kam prieinamos. Šių leidinių temos būtų įvairios: iš istorijos, mokslo, meno, religijos, tautosakos sričių.

Užbaigiant konferenciją, red. kun. A. Steigvila visiems atsilankusiems išreiškė padėką su viltimi, kad ateityje su korespondentų bendradarbiavimu laikraštis galės dar daugiau žinių iš lietuvių gyvenimo pateikti.

Ta proga, norime paprašyti visus mielus bendradarbius ir korespondentus, kurie bendradarbiauja su "Laiku" savo korespondencijas atsiųsti kiekvieną mėnesį iki 10 ir iki 25 dienų, nes pavėlavus korespondencijai, ji yra dedama tik į sekantį numerį.

"Laiko" administracija dirba kartu su parapijos raštine nuo 8 - 12 val. ir nuo 16 - 20 val. Administracijoje galima užsimokėti už prenumeratą, įduoti skelbimus, fotografijas.

"Laiko" redakcija veikia šalia parapijos raštinės kiekvieną dieną nuo 13 iki 19 val. Sekmadieniais redakcija neveikia.

Įspūdingas Lietuvos Gedulo Paminėjimas

Š. m. birželio mėn. 18 d. Buenos Aires lietuviai įspūdingai paminėjo liūdnyjį birželio įvykių 20-ties metų sukaktį. Aušros Vartų bažnyčioje pamaldas už Lietuvą ir išveštuosius į Sibirį atlaikė siovenas Prelatas Hlodnik, iš Lanus. Jam asistavo kun. Aug. Steigvila, kuris laike pamaldų pasakė tai dienai pritaikintą pamokslą. Šv. Cecilijos choras laike pamaldų su įsijautimu giedojo lietuviškas giesmes. Po šv. Mišių sodelyje prie Kryžiaus buvo atgiedota iškilmingai "Libera" už žuvusius ir padėtas vainikas. Arg. Ben-nės Tarybos pirm. Ignas Padvalskis ta proga tarė žuvusiųjų pagerbimui trumpą žodį.

Laike pamaldų ir "Liberos" prie vainiko asistavo lietuviškos mergaitės, apsirengusios tautiniais drabužiais. Tuojau po "Libera" žmonės rinkosi į parapijos salę išveštųjų paminėjimui.

Iškilmingą minėjimo pradžios aktą padarė ALOST pirmininkas Jonas Čikštas, tardamas įžangos žodį.

Skambant "Ave Maria" melodijai atsidarė scena, kurios fone matėsi Nemuno pakrantės vaizdas, o viduryje pakrypęs ir vielum apvyniotas simbolinis kryžius, prie kurio mergaitės tautiniuose rūbuose apsirengusios, padėjo tyliai po žalumynų puokštę.

Toliau sekė vaizdas "Tavęs mes ilgimės tu gimtaro šalie", surežisuotas p. mok. Onos Kairienės ir atliktas Šeštadienio Mokyklos mergaičių, kurios sa-

vo deklamacijomis apie paiktą Tėvynę visus klausytojus giliai sujaudino.

Savo išgyventus išpūdžius tremimo dienomis iš Lietuvos tragedijos su įsijautimu ir išgyvenimu atpasakojo Dr. Alja Kairelis, kuris savo žodį baigė kreipdamasis į viso pasaulio žmonių sąžines ir pasmerkdamas komunistinio režimo diktatūrą. Jo gyvus ir ugingus žodžius publika palydėjo plojimai.

Ispaniškai apie Lietuvos tragediją trumpai apibudino Dr. Jonas Simanauskas, Argentinoje gimęs ir augęs lietuvis. Ponia Lidija Petravičienė su giliu įsijautimu padeklamavo poeto Bradūno poemą "Maras".

Iš svečių, kurie pasakė kalbas, pirmoje eilėje buvo siovenas Prel. Hlodnik, iš Lanus, kuris buvo specialiai kviestas atlaikyti pamaldas. Toliau kalbėjo Argentinos Politinių ir Socialinių Studijų Centro Prosektorius Dr. Eduardo Antonio Garcia, išreikšdamas savo gilią užuojautą lietuviams. Demokratų revoliucinio sąjūdžio vardu kalbėjo p. Raūl Zapata, primindamas komunizmo pavojų visai Pietų Amerikai ir kviesdamas į bendrą kovos frontą už visų pavergtų tautų laisvę. Septyniolikos Pavergtų Tautų "Liberación Europea" sekretorius p. Angel Rubinec palinkėjo, kad Lietuvai greitai nušvisty laisvės rytas.

Paminėjimas buvo užbaigtas Argentinos ir Lietuvos himnais.

VILLA LUGANO

LIETUVIŲ CENTRO JAUNIMAS PAGERBĖ VEIKEJUS

Birželio 17 d. Lietuvių Centro rūmuose centro jaunimas suruošė senajai Centro valdybai ir jos veikėjams pagerbti turtingą vermuthą. Grakštus jaunimas skaniai pavaišino svečius, o eilė kalbėtojų išskėlė nuopelnus ir sudėjo naujus linkėjimus. Šv. Cecilijos Choro vardu kalbėjo K. Misiūnas, "Laiko" P. Gudelevičius, Marijonų virš. kun. S. Saplas,

Dalyvis

Argentinos Lietuvių Bendruomenė matydama priaugančio lietuviško jaunimo pastangas siekti mokslo, kad būti naudingais šiam kraštui, nori, kad šis svetur mokslus baigęs jaunimas sektų savo prabočių bei tėvų pėdomis. Tam tikslui Argentinos Lietuvių Bendruomenė kviečia visus jaunus ir senus atsilankyti į jaunosios kartos mokslinės mūsų atžalos pagerbimo ir susiartinimo

VERMUTHA

1961 metais liepos 15 d. (šeštadienį) 21 val. Lietuvių Salėje, Avellanedoje, c. Brasil 835.

Lietuvių Bendruomenės Valdyba

Gerb. pp. BLUMBERGAMS dėl p. Uršulės Blumbergienės mamytės mirties Lietuvoje, reiškiamo gilią užuojautą

B. ir O. Platakiai

"LAIKO" SPAUSTUVĖ

Pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, ookus, propagandos lapelius, vestuvinius pakvietimus, Pirmos Komunijos paveikslėlius, knygas, laikraščius, žurnalus ir atlieka kitus spaudos darbus.

KREIPTIS: Mendoza 2280 - Avellaneda - T. E. 203 - 5027